

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Comitvm Par Genere, Potentia, Opibvs, Heroicaq. Virtvte
inclytum B. Godefridus, Vuestphalus, S. Romaricus,
Austrasius**

Serarius, Nikolaus

Mogvntiæ

Notationes In S. Romarici Vitam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37252

NOTATIONES
INS. ROMARICI VITAM.

In Caput I.

ATemporum illorum scri-
ptore Iona in S. Eusta-
chij vita c. 5. dicitur S. Ro-
maricus *primæ apud Theo-
debertum Austrasiorum Regem nobili-
tatis.* In vita S. Amati p. 205. cap. 8. a-
pud Surium tom. 5. die 13. Sept. *Vir
nobilis in palatio, & in populo honora-
tus Romaricus.* Sed cum multorum è
Theodeberti Theodericique regnis
Principum fiat in Aimoino lib. 3. à
cap. 83. ad finem vsque mentio, nul-
la tamen aut *Romulphi* aut *Romarici*
est. In Domino de Rosieres tomo 5.
stemmatum Lotharingiæ p. 288. vo-
catur *Auendi Comes.* In Turonensi lib.
9. cap. 30. *Romulfus est palatij Comes a-
pud nominatorum iam Regum pa-
trem Childebertum, & lib. 10. cap. 19.
Lupi Campanensis Ducis, de quo lib. 7.
epi-*

epist. 7. & sequentibus Venantius; *fi-
lius* sed si iste idem cum priore illo
fuit, certè à nostro diuersus est, quia
ibidem, cum iam presbyterij honore
preditus esset, Aegidio Rhemensi Archie-
piscopo successit. qui apud Venantium
lib. 3. cap. 18. Igidius vocatur & apud
eundem lib. 10. ca. 16. Romulphus Rai-
nulfus legitur. Romulida vero seu Ro-
milda fuit iisdem temporibus alia
Gisulphi Longobardorum Ducis cõ-
iunx, quæ impudica ipsa pudicissimas
filias habuit, vt est apud Aimonium
lib. 4. c. 5. è quo etiam lib. 3. ca. 86. in-
telligitur, quod lib. 2. cap. 3. ait M. S.
Brunichildem Romulphi consilio è Theo-
deberti regni expulsam: & cur eadem
solicitante idem postea sit à Theode-
rico interemptus, ita vt in eorum
numero Ducum sit, quorum innu-
merabiles strages, decemque Regum
neces obiecit illi iam captæ apud eũ-
dem Aimonium lib. 4. c. 1. Clotharius
Rex, Theoderici, ideoque & Theo-
deberti successor. De Tullensi vero in-

ter hosce fratres *prælio* multi, vt ipse
 Aimoinus l. 3. c. 96. dicens in vtriusq;
 regni anno 17. accidisse, A do in Chrō.
 p. 187. Moguntiacorum liber 2. ca. 18.
 Ionas in S. Colūb c. 30. Filij Theodeberti
 nominantur à M. S. lib. 2. c. 4. *Sigebertus*,
Guntrannus, *Lotharius*. è quibus
 duo posteriores Metis occisi. Effugisse
 dicitur primus Sigebertus, qui in
 Germania moratus est, Clotarij ve-
 ro ac Dagoberti concessu, Basileam,
 Constantiam, aliaque loca tenuit. è
 quo filius Theodebertus seu Otber-
 tus, è quo *Comites Habspurgenses*, de
 quibus paulo post.

Vogesi] apud Aimoinum sæpe *Vog-*
segus, apud Turonensem lib. 10. c. 10.
Vofacus, in S. Arnulphi vita *Vogasus* &
Vofagus; vt etiam apud Venantium
 lib. 7. epist. 4. Ionam in S. Columbæ
 vita c. 6. hodie *Vofge*, & montis eius
 incolæ, accolæque *les Vosgiens*, *Vofe-*
gani aut *Vogefates*. Grammatici cer-
 tant de his *Luçani* lib. 1. versibus.

I Ca.

*Castraque Vogesi curuam super ardua
ripam*

*Pugnaces pictis cohibebant Lingones
armis.*

Mosella.] Eius fluij Poeticum hym-
num cecinit nuper Gallicè D. Geor-
gius Aulbery Caroli III. Lotharin-
giæ Ducis Secretarius: sed Latinè iam
olim Ausonius edyllio 10. Venantius
Fortunatus lib. 3. epist. 10. l. 7. epist. 4.
& 12. lib. 10. epist. 12. qui fere *Musellam*
scribit, & nominis originem ducunt
ab Hebræo fonte quidam: sed litte-
rato tantum, vti quidem reor, ioco
qui & lepidior forte fuisset, si ob Vo-
gesi rupes, addidissent petrâ Hebræis
dici *sela*; & *Moyesen* Philoni ac Iosepho
dictum videri à *mos* vel *mo*, id est, a-
qua. Το γὰρ ὕδωρ, μὲν οἱ Αἰγύπτιοι καλεῖται.
ait iste li. 2. Archæol. c. 5. & li. 1. contra
Apionem. Quin & hodie Tartari qui-
dam vocantur *Mogli* vel *Mongli*, id est,
aquatici, vt in Pandectæ ait Leuncla-
uius p. 200. & Leodienses *Moy* dicunt,
quem alij *moilly*, id est, madidum.

Eun-

Eundē fluvium esse Obrincum ostendi
lib 1. Moguntiacorum cap. 13. idemq;
postea in Io. Piemontani manuscri-
pto li. 3. de Trithemij laudibus reperi.

Habsburg] ita M. S. libr. 2. c. 4. vbi ab
isto castro & nomen & similitudinem
arcis illius, quæ ab Theodeberti alias
Otberti posteris prope Rünigsfeldam
ædificata, ductam refert, indeque (li-
cet videatur nō nihil dissentire stem-
matum Lotharingæ Auctor tomo 5.
p. 289.) *Habsburgenses Comites*: è qui-
bus per *Rudolphum primum* hodierna
præcelsæ Austriacæ Imperatoris do-
mus nobilitas. Nam *dunum*, quod ar-
cibus, vrbibusque multis tributum
(vt *Augustodunum*, *Lugdunum*, *Se-
dunum*, *Viridunum*) *tumulum* aut
montem olim significavit, prot fe-
rè apud Græcos ita vt sit aut *berg*
ut *burg*. Nam in tumulis & monti-
bus *Burgi*. de quibus *Orosius* l. 7. c. 32.
& ego in *S. Kiliani* notis c. 7. Prior ve-
ro *Auenduni* aut *Habenduni* pars fre-
quenter, & maxima l. 2. c. 4. in M. 5.

I 2 duci-

Vnde
habsp.
gensu
Comi
tum,
Imper
torum
Archi
ducum
que A
striae
rum f
milia.
Dunu
quid.

ducitur ab Amberto, vel Ambrone
 Clodouei II. filio. Sed quid si eadem
 ei origo, quæ *Auenno* vrbi de qua Tu-
 ronensis? Quid si ab *Habichy* id est, ac-
 cipitre, vel quia arx in montis apice
 tam alta, vt vix videatur altius vola-
 re posse accipiter, vel quia *Vogesus*
 mons, & castrum illud ad venationes
 commodissimum. Illæ siquidem Re-
 gibus & Imperatoribus illic frequen-
 tes, vt ostendit lib. 10. c. 10. Turonen-
 sis, *Aimoinus* lib. 4. c. 8. & 109. Ve-
 nantius lib. 7. epist. 4. *Ardennæ*, an *Vo-*
sagi, *cerui*, *capra*, *helicis*, *vrſi* *cade* *sagitti-*
ferâ *sylua* *fragore* *tonat*? *Accipitrum*
 autem ad venandum vsus, nemini
 ferè ignotus. Vnde *Guntchramnus*
 ille *Boso* apud *Turonensem* lib. 5. c.
 14. *Meroueo*. *Veniant equi nostri*. & ac-
 ceptis *accipitribus* *cum canibus* *exercea-*
mur venatione.

IN CAPVT. II.

Romaricus interdum *Rumericus*
 scribitur, vt apud *Aimoinum* lib.

4.c.19. *Rumerici Castellū. Multa in ri-*
cus aut richus olim defierunt, definūt-
que nunc nomina, vt Amalaricus,
Bertricus, Childericus, Fridericus,
Henricus. Diues verò Germanis est
Retch/ Gallis riche/ Italis & Hispanis
rico aut Richo. De S. Arnulpho Aimoi-
nus l. 4. c. 1. Paulus Diaconus l. 6. c. 5.
Otho Frising. lib. 5. c. 9. Dagobertus ad-
modum puer, educatus à B. Arnulpho
maiore domus, qui postea Metensium E-
piscopus fuit. Martyrol. 16. die Augu-
sti, & Surius eodem die, Tomo 4. vbi
inter alia p. 724. sic: Per id tempus erat
in Regis Theodeberti ministerio Roma-
ricus, vir egregius, qui Arnulphi cognito
desiderio, sancto & familiari ei affectu
iungebatur. Itaque communicato inter se
consilio, iuxta præceptum Domini dicen-
tis Matt. 19. Vade, vende omnia & cæt. re-
licis omnibus ad Lirinense monasterium,
propter CHRISTVM, peregrè proficisci
statuunt. Sed hac in re, vtriusque deside-
rio Altissimi voluntas obstitit. Neque e-
nim fas esse censuit omnipotens Deus, vt

hi duo viri, qui postmodum, seu lampades
duæ fulserunt in seculo, sub medio occul-
tarentur.

I N C A P. III.

AD Brunichilden, eiusque nepo-
tes extant S. Gregorij epistolæ li.
5. epist. 15. 58. 59. de eaque Fortuna-
tus, maximè lib. 6. Ionas in S. Colūb.
c. 18. 19. 30. 31. Iste vero *Aridius*, Epi-
scopus fuit Lugdunensis, qui B. *Desi-
derio* Viennensi Episcopo exilij, mor-
tisque causa cum eadem Brunichil-
de, quæ ab illo de variis arguebatur
criminibus, extitit, vti ab Aimoino
scriptum libr. 3. cap. 89. 92. Adone in
Chron. p. 187. Martyrol. d. 23. Maij.
Et de eodem rursus Aridio Aimoi-
nus c. 93. l. 3. qui ab optimo illo valde
diuersus, de quo lib. 10. c. 29. Turo-
nensis. Vide & Venantiū li. 5. epig. 20.
Veneno] Aimonius l. 3. capit. 99. li-
cet Auentinus lib. 3. scribat: *Theoderi-
cus dum Mediomatricum urbem ingredi-
tur, de caelo fulmine tactus interit, Ionas*

l. 1. c. 31. Theodericus, diuinitus percussus,
inter flagrantis ignis incendia mortuus
est.

IN CAP. IIII.

A selbergam] Ipse Romaricus in suo
diplomate, quod apud Dominum de
Rosieres tomo 5. p. 288. est; vocat
primogenitam suam *Gerdrudem* Ab-
batissam, eiusque sororem *Claram*.
Vnde l. 4. ligni vite Arnoldus V Vion
p. 554. *Gertrudem* Romarici filiã, pri-
mam illius loci Abbatissam vocat.
Eustasius] Eius extat vita, prout antè
in cap. 1. significauit. Anniuersaria
memoria in Martyrol. die 29. Martij.
D. V. Velferus li. 4. rerũ Boicarũ p. 220.

B. *Amatus*.] E Gratianopolita-
na ciuitate, Romanaque nobilitate hic,
cum esset adhuc adolescens, à Patre, Au-
gennensi S. Mauricij cœnobio munus Deo
gratisimum oblatus est, inquit, ipsius a-
pud Surium loco citato vita c. 1. in
qua & eius iste ad S. Romaricum ad-
uentus, & sermo describitur c. 8. To-

mo 5. Surijs p. 205. & M. S. lib. 1. c. 2. & 3. vbi narratur, quod in eadem vita est, quem admodum illinc à B. Eustachio Luxouium postea traductus.

Super mensa.] Bonus iste mos, vt à secularibus ad pietatis sermones inuidentur religiosi: & hos isti vltro etiam quærant, oportuneque inferant. Sic Turonensis lib. 5. ca. 14. *Quadam,* ait, die ad conuiuium eius (Meroyei, qui Chilperici Regis filius) *accitus,* dum pariter sederemus, suppliciter petiit aliqua ad instructionem animæ legi. Atque vt vnà cum corpore suum etiam cibum fumeret animus, plurimum bonæ ad mensam lectioni tribuere semper sapientes. De S. Augustino Possidius cap. 22. *In ipsa,* inquit, *mensa magis lectionem vel disputationem, quam epulationem, potationemque diligebat.* Ipse verò Augustinus epist. 109. *Cum acceditis ad mensam, donec inde surgatis, quod vobis secundum consuetudinem legitur, sine tumultu & contentionibus audite. Nec solæ vobis fauces sumant cibum*

zio
er
nsa.

cibum, sed & aures percipient Dei verbum D. Hieronymi secundæ ad Marcellam epistolæ initium est hoc: Ambrosius, quo chartas, sumptus, notarios ministrante, tam innumerabiles libros vere Adamantius & Chalcenterus noster explicauit; in quadam epistola quam ad eundem de Athenis scripserat, refert, nunquam se cibum, Origene presente, sine lectione sumpsisse. Sic & sanctus egit Nicolaus, S. Benedictus c. 38. alij, de quib^o l. 4. Instit. c. 17. Cassian^o. Sic Esseni, de quibus Philo, & ego libr. 3. Trihæresij c. 16. nu. 25. Sic è Gentilibus etiam Plinius secundus Plinio altero epist. ad Marcum testante. Quid Imperator Carolus Magnus? Inter coenandum, ait Eginard. aut aliquod acroama, aut lectionem audiebat. Legebantur ei historia, & antiquorum Regū gesta. Delectabatur libris S. Augustini & c. Videatur Toletanum Concilium 3. c. & ex eo canon Pro reuerentia dist. 44. vbi sic: In omni sacerdotali conuiuio lectio diuinarū scripturarum misceatur. D. Bernardus ad
 I 5 fratres

138. ROMARICI COMITIS
fratres de mōte Dei & in Apologia ad
Guilel. Turrecremata in S. Ben. Reg.
tract. 101.

IN CAP. VII.

Ex instinctu diuino B. Amatus vna cū
Romarico discipulo suo Monasterium pu-
ellarum condidit, ait S. Amati vita c. 8. &
de XII. Virginibus in VII. cœnobia-
lis c. 11. Otho autem Frisingensis li. 5.
c. 7. S. Columbani Discipuli, clarissimi re-
gni CHRISTI ciues fuere Leodegarius,
qui postea Antisiodorensē regens Eccle-
siam martyrio coronatur: Romaricus, qui
in monte, qui ex nomine suo mons Roma-
rici dicitur, sanctimonialium nobile fū-
dauit cœnobium: & Gallus, qui in Sueuia
in territorio Constantiensi resedit. De iis-
dem li. 3. Auentinus. Theodopertus ho-
norifice Columbanum cum sociis Roma-
rico, Gallo & Leodegario excipit: ipsis in
regno suo, quamcumque optant sedem of-
fert. Et postea Columbanus & socij Mo-
guntiacum concedunt expectaturi euen-
tum Martis. Ibi pro Theodoperto depreca-
ri Christum Q. M. non cessant. In hisce
tamea

tamen sociis nondum tunc erat Ro-
maricus. Moguntinus vero Episcop^{us}
à quo perbenigne acceptos illos nar-
rat in S. Columbani vita Ionas; fuisse
videtur *Ludegastus*. de quo lib. 2. Mo-
gūt. c. 19. aut certe ipsi, proximus aliquis.

IN CAP. VIII. & IX.

S. Amatus apud Suriū loco citato,
vocatur *Presbyter & Abbas monasterij*
Romarici. De *Maçteslede* narrantur ea-
dem apud eundem capi. 9. De S. Ar-
nolphi Metensis tum Episcopi secef-
su est in citata eius vita sic: *Vir egregius*
Romaricus à partibus Vogasi egressus ad B.
Arnulphum venit: & vtroque in id con-
sentiente, in vasta eremo illi locum prepa-
ravit. Tom. 4. Sur. p. 727. vbi additur
quemadmodum graui exorto Metis
incendio, equos ad fugam sancto illi
obtulerit Romaricus: ille vero recu-
savit, sanctæque signo crucis ignem
totum restinxit. Post sanctam verò
eius mortem, subditur ibidem: *Vir*
egregius Romaricus eius sanctissimum cor-
pus, quo potuit honore in castello, sepultu-
ra mandauit.

LE

IN CAP. X.

Agrestius à quibusdā Agrestinus scri-
 bitur vt ab Auentino lib. 3. vbi hæc:
 Agrestinus discipulus superioris Eustachij
 Boios adit, sanctas literas in Boiaria docu-
 it. Conuentus sacerdotum coacti sunt ad-
 uersus Columbari & Galli nouas ceremo-
 nias, quibus populum CHRISTI sanguine
 redemptum, liberatumque in seruitutem
 redigere contra maiorum instituta con-
 rentur. Ita scilicet, loquebatur Agre-
 stinus hic, de quo sacerdotalium illo-
 rum cōuētuum iudicium quodnam
 fuerit, exprimere debuit scriptor ille
 merito, prout fecit Dominus Marcus
 Velferus li. 4. Boic. rerum p. 220. dū
 leuo successu & sine fructu apud Boios ver-
 satum ait, seq; cum illis coniunxisse, qui
 ab Ecclesia Romana dudum aperte desci-
 uerant. De Burgundofora dixi iam alias
 in S. Kilianum notatione 20. sed hic
 obseruandum, imitatā ipsam, si non
 superasse præclarum B. Paule contra
 hæreticos accedentes exemplum, de
 quo in illius Epitaphio S. Hierony-
 mus

mus. Eandem putat Rdis. Tomo 8.
cum *Fara*, de qua lib. 3. hist. V. Beda, &
Trith. l. 3. de V. il. Ord. Ben. c. 65. 68.

IN CAP. XI.

De hoc lapsu neq; in B. Romarici
manuscripto, neque in B. Amati vita
quidquam, cum tamen, vt recte ob-
seruat Tomo VIII. Reuerendissimus
Baronius in anno 617. *ad maiorem Dei
gloriam, maioremque ipsius Ecclesie vti-
litatem istiusmodi exempla pertineant:
quod raro contingat, redeuntem ab heresi
sive schismate dignè poenitere. Vide S.
Augustinum conc. 1 in psal. 101. & ho-
mil. 21. D: Chrysoft. homil. 77. vbi cō-
tra eos, qui Dauidis lapsum abscon-
debant; Hi, ait, eius virtutem obumbrāt,
& non minimis eum priuant coronis, quē-
admodum qui eius contra Goliath bellum
reticent. Epistola Leonis ad Flavianum
summo apud omnes in precio sem-
per fuit, ita vt eam legerent, exscribe-
rent, fecū ferrent plurimi: & ea in Ful-
dæ vidi in S. Bonifacij Codice, de quo
dixi lib. 3. Mogunt. p. 556. & seq. Ana-
the-*

themate damnandum ait Gelafius
 Pontifex c. *Sancta Romana* dist. 15. qui
 vel vnū illius iota disputaret, seu in du-
 bium reuocaret. *intra Ecclesia septa*
 Sitne Christianis vtile in templis, seu
 sanctorum basilicis sepeliri, tractat S.
 Augustinus lib. de cura pro mortuis
 dicitque cap. 5. esse id vtile, quia vi-
 uorum sic precibus magis iuuantur,
 dum vel Sancti pro ipsis orantur, vel
 ad maiore affectu pro ipsis orandum
 Deum excitat loci sanctitas Tandēq;
 c. 18. concludit : *Non existimemus ad*
mortuos, pro quibus curam gerimus, per-
uenire, nisi quod pro eis siue Altaris, siue
Orationum, siue eleemosynarum sacrifi-
cis solenniter supplicamus. Quibusdam
 tamen alia extra sacras ædes magis
 placuit sepultura, vel modestię ac de-
 missionis, vel causarum aliarum er-
 go. Et sic S. Amatus hoc loco, & Grego-
 rius Turonensis qui, vt lib. 4. de viris
 illustrib. Ord. Sanct. Bened. loquitur
 Trithemius, tali loco sepeliri voluit, vbi
 semper omnium pedibus conculcatur.
 Quid Constantinus Magnus? Eum, a-

it S. Chrysoftomus homil. 26. in 2. ad
 Corinth. magno se honore affecturum
 existimauit filius. si in vestibulis collocaret
 Piscatoris, id est templi Apostolorum
 quod Constantinopoli. Et rursus.
 Piscatores seu Apostoli, veluti ipsius loci
 Domini intus habitant: Reges vero tan-
 quam vicini & accola preclare secum a-
 gi putant, si ianua ipsis assignetur vesti-
 bularis.

lib. Coll. s. h. p. ad
 IN C A P. XII.

Admodū grandis] Centum facile an-
 nos ei tribuere videtur M S. liber. Et si
 enim eius interdum suspecti sunt nu-
 meri, diserte tamen illum in Sigeber-
 ti, eiusque filiorum, deinde Clotarij
 & Dagoberti aula fuisse, Romæ à Pō-
 tifice Ioanne IV. per benignè acceptū
 esse, ad Vitaliani postea Pontificis tē-
 pora peruenisse lib. 3. ca. 6. memorat:
 & cap. 7. mortuum, cum regnarent
 Dagoberti filij, Sigebertus apud Au-
 strasios, Clodoueus apud Francos. Nul-
 lus tamen aut ortus aut obitus ab vl-
 lo asfertur annus certus. Claruit (in-
 quit

quit lib. 3. de viris illustrib. Ord Ben.
Trithemius) anno Domini 660. sed, vt
ex dictis patet, multo etiam ante. Mi-
grauit, inquit lib. 3. VVion, anno D.
plus minus 670. Sane minus, vt ex Vi-
taliani antea nominati annis patet.
Satis est, eum ante annos 925. primò
quidem in terrenorum; postea vero
in celestis Regis aula floruisse.

precor] Merito eum ei post incensæ
hostiliter ann. 1557. d. 23. Sept. patriæ
cineres, τὰ θρωπίσια debeam.

Plura porro de eodem sancto Vin-
centius in speculo lib. 23. ca. 72. & 73.
Petrus in Catal. lib. 1. c. 44. Trithemi-
us libr. 3. de V. ill. Ord. Bened. c. 90.
Martyrologiū Romanum die 8. De-
cembris, Rdiss. Card. BARONIVS
ibid. & tomo 8. Annalium. Dominus
de Rosieres Tomo 2. & 5. stemmatū
Loth. p. 92. & 288. Arnoldus VVion
lib. 3. ligni Vitæ p. 389. & 554. Lazius
lib. 1. Genealogiæ Austriacæ p. 109. &
122. vbi famigeratissimum nominat,
Cosmographia Mūsteri. li. 3. p. 438. alij.

G. P. & F. & S. S. AMEN.

*Collegii Socii Jesu paderbor
1699*